

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1993

Vyhlásené: 26.11.1993 Časová verzia predpisu účinná od: 01.07.2002 do: 31.12.2003

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

279

ZÁKON

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 21. októbra 1993

o školských zariadeniach

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

(1) Školské zariadenia sú rovnocennou súčasťou školskej výchovno-vzdelávacej sústavy. Ich pôsobnosť je orientovaná najmä na oblasť výchovy a oblasť záujmového vzdelávania.

(2) Školské zariadenia sú

- a) výchovno-vzdelávacie zariadenia,
- b) špeciálne výchovné zariadenia,
- c) poradenské zariadenia,
- d) záujmovovo-vzdelávacie zariadenia,
- e) školské účelové zariadenia.

§ 2

(1) Zriaďovanie štátnych školských zariadení upravuje osobitný predpis.¹⁾

(2) Školské zariadenia môžu zriaďovať aj cirkvi a náboženské spoločnosti²⁾ (ďalej len „cirkevné školské zariadenie“), obce³⁾ (ďalej len „obecné školské zariadenie“), samosprávny kraj (ďalej len „školské zariadenie samosprávneho kraja“), ako aj fyzické osoby a iné právnické osoby (ďalej len „súkromné školské zariadenie“).

(3) Obec zriaďuje školské zariadenia uvedené v § 5, 6, 27, 32 a 40 a samosprávny kraj zriaďuje školské zariadenia uvedené v § 6 ods. 3, § 7, 8, 26 až 28, § 31 až 38, § 40.

(4) Cirkevné školské zariadenie, obecné školské zariadenie, školské zariadenia samosprávneho kraja a súkromné školské zariadenie sa môžu zriaďovať len so súhlasom Ministerstva školstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“) po predložení koncepcie zariadenia a po preukázaní kvalifikovanosti zriaďovateľa. Na ich činnosť možno poskytovať dotácie zo štátneho rozpočtu,⁴⁾ najmä ak utvárajú podmienky na zaškolenie zdravotne postihnutých detí, detí s

odloženou povinnou školskou dochádzkou, detí z menej podnetného sociálneho prostredia a detí z viacjazyčného prostredia.

(5) Školské zariadenie je právnická osoba, ak tak určí jej zriaďovateľ. Predškolské zariadenia možno spájať do právnickej osoby na základe žiadosti predškolských zariadení.

(6) Orgán štátnej správy alebo orgán územnej samosprávy⁵⁾ môže zriadiť školské zariadenie ako rozpočtovú organizáciu alebo príspevkovú organizáciu.⁶⁾

(7) Školské zariadenie zriadené orgánom štátnej správy alebo orgánom územnej samosprávy⁵⁾ ako rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia môže vykonávať aj podnikateľskú činnosť.⁷⁾ Táto činnosť nesmie byť v rozpore s plnením poslania zariadenia.

§ 2a

(1) Návrh na zaradenie školského zariadenia do siete škôl a školských zariadení (ďalej len „sieť“) predkladá zriaďovateľ ministerstvu školstva najneskôr do 30. apríla kalendárneho roka, ktorý predchádza roku, v ktorom sa má zariadenie zriadiť.

(2) Ministerstvo školstva rozhodne o zaradení zariadenia do siete do 60 dní od doručenia návrhu.

(3) Návrh na zaradenie zariadenia do siete obsahuje

- a) názov zriaďovateľa zariadenia a sídlo zriaďovateľa,
- b) názov, sídlo, druh a typ zariadenia,
- c) dátum zriadenia zariadenia,
- d) vymedzenie účelu a tomu zodpovedajúci predmet činnosti,
- e) výchovný jazyk, ako aj vyučovací jazyk,
- f) kapacitu zariadenia,
- g) priezvisko a meno osoby, ktorá je štatutárnym orgánom, a doklad alebo overený odpis dokladu o jeho odbornej a pedagogickej spôsobilosti podľa druhu zariadenia,
- h) zoznam pedagogických a odborných zamestnancov a overené doklady o ich odbornej a pedagogickej spôsobilosti podľa druhu zariadenia,
- i) doklad o materiálno-technickom zabezpečení,
- j) doklad o finančnom zabezpečení,
- k) ak je zriaďovateľom fyzická osoba, výpis z registra trestov nie starší ako tri mesiace,
- l) doklad príslušných orgánov štátnej správy, že zariadenie vyhovuje hygienickým požiadavkám a predpisom týkajúcim sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarneho predpisom,
- m) stanovisko príslušného orgánu štátnej správy v školstve, ak nie je jeho zriaďovateľom, s vyjadrením o finančnom zabezpečení,
- n) stanovisko príslušnej obce k zriadeniu zariadenia, ak nie je obec jeho zriaďovateľom,
- o) stanovisko príslušného orgánu školskej samosprávy.

§ 2b

(1) Zariadenie možno zrušiť až po jeho vyradení zo siete.

(2) Návrh na vyradenie zariadenia zo siete môže predložiť ministerstvu školstva

- a) zriaďovateľ,

- b) orgán štátnej správy v školstve podľa svojej územnej pôsobnosti alebo
- c) hlavný školský inšpektor.

(3) Návrh na vyradenie zariadenia zo siete obsahuje

- a) dôvod na vyradenie zo siete,
- b) informáciu o spôsobe zabezpečenia ďalšieho výchovno-vzdelávacieho procesu a starostlivosti o zverené deti po zrušení zariadenia,
- c) stanovisko príslušnej obce k zrušeniu zariadenia,
- d) stanovisko príslušného orgánu školskej samosprávy k zrušeniu zariadenia,
- e) stanovisko príslušného orgánu štátnej správy v školstve, ak nie je zriaďovateľom,
- f) vyjadrenie zriaďovateľa, ak nie je navrhovateľom.

(4) O vyradení zariadenia zo siete rozhodne ministerstvo školstva do 60 dní od doručenia návrhu."

§ 3

(1) Na úhradu niektorých nákladov na výchovnú starostlivosť a služby vo vybraných školských zariadeniach, určenú podľa osobitných predpisov,⁸⁾ prispievajú rodičia alebo iné deti, ktoré majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť.

(2) V záujmovo-vzdelávacích zariadeniach prispievajú rodičia alebo iné osoby, ktoré majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť, alebo účastníci na úhradu nákladov na záujmovo-vzdelávacie štúdium podľa osobitných predpisov.⁹⁾

DRUHÁ ČASŤ VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE ZARIADENIA

§ 4

(1) Výchovno-vzdelávacie zariadenia zabezpečujú výchovu a vzdelávanie detí v spolupráci s rodinou a zariadeniami náhradnej výchovy v súlade s ich individuálnymi a vekovými osobitosťami vrátane zdravotného postihnutia. Utvárajú podmienky na hrovú, záujmovú a oddychovú činnosť detí. Pomáhajú pri ich príprave na vyučovanie a podieľajú sa na rozvíjaní ich nadania, špecifických schopností a tvorivosti.

(2) Výchovno-vzdelávacie zariadenia sú predškolské zariadenia, školský klub detí, školské stredisko záujmovej činnosti, centrum voľného času, domov mládeže a škola v prírode.

§ 5

Predškolské zariadenia

(1) Predškolské zariadenia zabezpečujú výchovu a vzdelávanie detí v predškolskom veku. Dopĺňajú rodinnú výchovu o výchovno-vzdelávaciu činnosť zameranú na všestranný rozvoj osobnosti dieťaťa. Súčasťou predškolskej výchovy je aj príprava dieťaťa na povinnú školskú dochádzku. Do predškolských zariadení sa prednostne prijímajú deti, ktoré dovŕšili päť rokov veku, a deti, ktoré majú odloženú povinnú školskú dochádzku.

(2) Predškolské zariadenia sú materská škola a špeciálna materská škola.

(3) Pre deti, ktoré potrebujú špeciálnu starostlivosť, sa zriaďujú v materských školách špeciálne triedy.

(4) Špeciálne materské školy a špeciálne triedy v materskej škole sa zriaďujú pre deti mentálne, zmyslovo alebo telesne postihnuté, pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou a pre deti s viacnásobným postihnutím.

(5) Materská škola a špeciálna materská škola sa zriaďujú ako zariadenie s poldennou, celodennou, týždennou alebo nepretržitou výchovnou starostlivosťou.

(6) Do materskej školy sa prijímajú a do špeciálnej materskej školy sa zaraďujú deti spravidla od troch do šiestich rokov veku; ak má zariadenie vhodné podmienky, možno doň prijať aj dvojročné dieťa.

§ 6

Školský klub detí, školské stredisko záujmovej činnosti a centrum voľného času

(1) Školský klub detí zabezpečuje pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku, výchovu a vzdelávanie v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin.

(2) Školské stredisko záujmovej činnosti zabezpečuje rozvíjanie záujmov a organizovanie oddychovej činnosti žiakov základných škôl a stredných škôl v ich voľnom čase.

(3) Centrum voľného času zabezpečuje výchovno-vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť detí, mládeže a ich rodičov. Centrum voľného času usmerňuje rozvoj záujmov, utvára podmienky na rozvíjanie a zdokonaľovanie praktických zručností, podieľa sa na formovaní návykov užitočného využívania voľného času detí a mládeže. Zriaďuje sa ako zariadenie s celoročnou prevádzkou.

§ 7

Domov mládeže

Domov mládeže zabezpečuje žiakom stredných škôl ubytovanie a stravovanie. Vo výchovnej práci nadväzuje na výchovu v rodine a na výchovno-vzdelávaciu činnosť školy.

§ 8

Škola v prírode

(1) Škola v prírode je výchovné zariadenie, ktoré umožňuje deťom zo škôl, predškolských zariadení a špeciálnych výchovných zariadení pobyt v prírode bez prerušenia školskej výchovno-vzdelávacej práce v zdravotne priaznivom prostredí. Jej poslaním je zotavovať a upevňovať ich zdravie a fyzickú zdatnosť. Počas školských prázdnin organizuje pre deti rekreačné pobyty.

(2) Orgán štátnej správy v školstve môže zriadiť a spravovať školu v prírode aj mimo svojej územnej pôsobnosti.

TRETIA ČASŤ

ŠPECIÁLNE VÝCHOVNÉ ZARIADENIA

§ 9

(1) Špeciálne výchovné zariadenia plnia úlohy pri ochrane detí pred sociálno-patologickými javmi, v prevencii problémového vývinu detí, v prevencii delikventného vývinu detí a pri výkone ústavnej a ochrannnej výchovy.

(2) Špeciálne výchovné zariadenia sú zariadenia výchovnej prevencie a zariadenia náhradnej výchovy.

(3) Pri špeciálnom výchovnom zariadení sa môže zriadiť základná škola, stredná škola, špeciálna škola alebo triedy týchto škôl.

(4) Zdravotnú starostlivosť v špeciálnych výchovných zariadeniach zabezpečujú príslušné zdravotnícke zariadenia.¹⁰⁾

(5) Pracovník špeciálneho výchovného zariadenia, ktorý pri plnení svojich pracovných povinností prichádza do styku s osobnými údajmi, zdravotnými informáciami a výsledkami psychologických vyšetrení, je povinný chrániť ich pred zneužitím a zachovávať mlčanlivosť.

(6) V špeciálnych výchovných zariadeniach vrátane špeciálnych internátnych škôl, v ktorých sa vykonáva náhradná výchova podľa § 14, sa deťom poskytuje mesačne vreckové, vecné dary a jednorazový peňažný príspevok na výbavu v rovnakej výške ako deťom v detských domovoch podľa osobitných predpisov.^{10a)} Za rovnakých podmienok sa poskytuje mesačne vreckové a vecné dary aj deťom s nariadenou ústavnou výchovou alebo ochrannou výchovou umiestneným v liečebno-výchovných sanatóriách zriadených ako internátne zariadenia s celoročnou prevádzkou (§ 12) a v diagnostických centrách (§ 13) v sumách primerane upravených podľa dĺžky pobytu v zariadení.

Prvý diel

Zariadenia výchovnej prevencie

§ 10

(1) Zariadenia výchovnej prevencie poskytujú odbornú pomoc deťom zo sociálne alebo výchovne zlyhávajúceho prostredia a deťom s narušeným psychosociálnym vývinom za súčasnej práce s rodinou s cieľom zlepšiť a zachovať jej funkcie. Činnosť preventívnych zariadení je zameraná na ochranu detí pred sociálno-patologickými javmi.

(2) Zariadenia výchovnej prevencie sú centrum výchovnej a psychologickkej prevencie, liečebno-výchovné sanatórium a diagnostické centrum.

§ 11

Centrum výchovnej a psychologickkej prevencie

(1) Centrum výchovnej a psychologickkej prevencie v úzkej spolupráci s rodinou a prirodzeným sociálnym prostredím poskytuje špecifickú sociálnu, psychologickú a liečebno-výchovnú starostlivosť deťom ohrozeným sociálno-patologickými javmi, spravidla ambulantnou formou.

(2) Centrum výchovnej a psychologickkej prevencie sa zúčastňuje na terénnej sociálnej práci a podieľa sa na výchovnom dohlade nad ohrozenými deťmi vrátane detí, u ktorých bola prerušená alebo zrušená nariadená ústavná výchova. Pri poskytovaní pomoci spolupracuje so zainteresovanými inštitúciami a združeniami občanov. Zabezpečuje tiež nepretržitú službu prvej pomoci deťom a rodinám v krízových životných situáciách. Táto služba môže byť spojená s krátkodobým ubytovaním.

(3) Centrum výchovnej a psychologickkej prevencie sa môže zriadiť aj pri liečebno-výchovnom sanatóriu, diagnostickom centre alebo pedagogicko-psychologickkej poradni.

§ 12**Liečebno-výchovné sanatórium**

(1) Liečebno-výchovné sanatórium poskytuje psychologickú, psychoterapeutickú a výchovnú starostlivosť deťom s narušeným psychosociálnym vývinom, u ktorých ambulantná starostlivosť nevedla k náprave.

(2) Liečebno-výchovné sanatórium sa zriaďuje ako denné, nočné alebo internátne zariadenie s celoročnou prevádzkou.

§ 13**Diagnostické centrum**

(1) Diagnostické centrum poskytuje psychologickú, psychoterapeutickú, výchovnú a zdravotnú starostlivosť deťom, o umiestnení ktorých rozhodol príslušný orgán štátnej správy alebo o to požiadal zákonný zástupca.

(2) Diagnostické centrum sa zriaďuje ako internátne zariadenie s nepretržitou prevádzkou.

(3) Diagnostické centrum

- a) vyjadruje sa o premiestnení umiestnených detí do iného zariadenia náhradnej výchovy na základe spravidla opakovaného diagnostického pobytu,
- b) poskytuje poradenské služby zariadeniam náhradnej výchovy, ak o ne požiadajú, a plní úlohy ich koordinátora,
- c) vedie evidenciu o deťoch umiestnených v zariadeniach náhradnej výchovy podľa svojej príslušnosti,
- d) vypracúva diagnostické správy o dieťati, ktoré slúžia ako vstupný podklad zariadeniu náhradnej výchovy a zariadeniu sociálnych služieb na vypracovanie individuálneho reedukačného programu, ako podklad pre prácu odborníkov s deťmi mimo zariadenia náhradnej výchovy alebo zariadenia sociálnych služieb.

(4) V diagnostickom centre sa zriaďuje záchytné oddelenie, ktoré prijíma deti pohybujúce sa na úteku zo zariadenia náhradnej výchovy alebo od zákonných zástupcov. O umiestnení detí a mládeže v záchytnom oddelení sa vyhotoví písomný záznam a táto skutočnosť sa bezodkladne oznámi príslušnému zariadeniu náhradnej výchovy, príslušnému okresnému úradu a zákonnému zástupcovi. Ak si do troch dní dieťa neprevezme príslušné zariadenie náhradnej výchovy alebo zákonný zástupca, dieťa sa zaradi do výchovnej skupiny diagnostického centra.

Druhý diel**Zariadenia náhradnej výchovy****§ 14**

(1) Zariadenia náhradnej výchovy poskytujú výchovu a starostlivosť nahrádzajúce prirodzené rodinné prostredie deťom do osemnástich rokov veku, prípadne do skončenia prípravy na povolanie.

(2) Do zariadenia náhradnej výchovy sa prijímajú deti na základe súdneho rozhodnutia o ústavnej alebo ochrannej výchove, na základe predbežného opatrenia alebo na požiadanie zákonných zástupcov.¹⁾

(3) Zariadenia náhradnej výchovy sa zriaďujú ako zariadenia s nepretržitou prevádzkou.

(4) Zariadenia náhradnej výchovy sú reedukačný detský domov, reedukačný domov pre mládež a reedukačný domov pre deti a mládež. Zariadenia náhradnej výchovy sa diferencujú spravidla podľa špecifických výchovných potrieb detí.

(5) V reedukačnom domove sa môžu podľa potreby zriaďovať oddelenia

- a) so zvýšenou zdravotnou starostlivosťou,
- b) so zvýšenou výchovnou starostlivosťou,
- c) s liečebno-výchovným režimom,
- d) s ochranným režimom,
- e) pre matky s deťmi.

(6) Reedukačný domov sa podľa svojho zamerania označuje ako domov

- a) so zvýšenou zdravotnou starostlivosťou,
- b) so zvýšenou výchovnou starostlivosťou,
- c) s liečebno-výchovným režimom,
- d) s ochranným režimom,
- e) pre matky s deťmi.

(7) Zariadenia náhradnej výchovy si môžu zriadiť sieť rodín, ktoré profesionálne vykonávajú náhradnú výchovu, a sieť samostatných výchovných skupín ako svoje organizačné súčasti

(8) Výkon ústavnej výchovy nariadenej zdravotne postihnutému dieťaťu môže zabezpečiť aj špeciálna internátna škola, ktorá v tomto prípade preberá funkciu zariadenia náhradnej výchovy.

§ 14a

Opatrenia vo výchove a ochranné opatrenia

(1) V špeciálnych výchovných zariadeniach, v ktorých sa vykonáva náhradná výchova, možno v záujme odstránenia porúch v psychosociálnom vývine dieťaťa a v záujme odstránenia všetkých príčin, pre ktoré bola nariadená ústavná výchova alebo uložená ochranná výchova, môžu použiť opatrenia vo výchove a ochranné opatrenia.

(2) Dieťa má právo udržiavať styk s oboma rodičmi. Ak je styk dieťaťa s rodičmi v rozpore so záujmami dieťaťa, zariadenie môže určiť podmienky stretávania sa dieťaťa s rodičmi tak, že dieťa sa môže stretávať s rodičmi

- a) len za prítomnosti pedagóga alebo ďalšieho odborného zamestnanca,
- b) na určenom mieste v priestoroch zariadenia,
- c) mimo priestorov zariadenia v sídle zariadenia,
- d) mimo sídla zariadenia, a to najmä v mieste bydliska rodičov.

(3) Ak je to v záujme dieťaťa, môže sa stretávať s inými osobami ako rodičmi po dohode s príslušným okresným úradom za podmienok ustanovených v odseku 2.

(4) Zariadenie môže upraviť pobyt dieťaťa mimo zariadenia, a to najmä povoliť

- a) dieťaťu tráviť voľný čas mimo zariadenia bez prítomnosti pedagogického zamestnanca, zákonného zástupcu alebo inej poverenej osoby,
- b) dieťaťu pobyt mimo zariadenia v mieste bydliska zákonného zástupcu na určitý čas, a to najmä v čase školských prázdnin, a po vyjadrení príslušného okresného úradu,

c) podmiennečné prepustenie dieťaťa zo zariadenia po súhlase príslušného okresného úradu.

(5) V záujme dieťaťa, a to na jeho požiadanie alebo na odporúčanie odborného zamestnanca zariadenia, v ktorom sa vykonáva náhradná výchova, možno dieťa mladšie ako 15 rokov veku umiestniť do relaxačnej miestnosti na určitý čas, najviac však na 24 hodín a najmenej s jednou hodinou pobytu mimo relaxačnej miestnosti. Počas pobytu v relaxačnej miestnosti sa dieťaťu poskytuje psychologická, psychoterapeutická, liečebno-výchovná a zdravotná starostlivosť. V relaxačnej miestnosti možno umiestniť len jedno dieťa.

(6) Základné vybavenie relaxačnej miestnosti, ktorá má pri najmenšej výške 240 cm a pri najväčšej výške 300 cm podlahovú plochu najmenej osem štvorcových metrov, tvorí

- a) nábytok navodzujúci relaxáciu a vylučujúci zranenie dieťaťa,
- b) optické, zvukové a športové vybavenie napomáhajúce relaxácii a upokojeniu dieťaťa,
- c) jedna stena upravená ako zelená tabuľa,
- d) osvetlenie miestnosti s vonkajším ovládaním mimo dosahu dieťaťa,
- e) teplá podlahová krytina,
- f) vykurovanie, ktoré zabezpečí teplotu v miestnosti najmenej 21 °C,
- g) okno s vetraním chránené proti rozbitiu,
- h) zvukové zariadenie na privolanie pedagóga.

(7) Ak dieťa svojím správaním ohrozuje svoje zdravie a život alebo iných alebo by mohlo svojím správaním spôsobiť psychickú alebo fyzickú ujmu sebe alebo iným osobám, zariadenie môže použiť ochranné opatrenia, ktorými sú najmä

- a) za prítomnosti dieťaťa vykonanie kontroly balíka,
- b) prevzatie od dieťaťa do úschovy tie predmety, ktoré nie sú vnútorným poriadkom zariadenia povolené,
- c) prevzatie so súhlasom zákonného zástupcu dieťaťa do úschovy cennosti a sumy peňazí, ktoré prevyšujú hodnotu určenú vnútorným poriadkom zariadenia,
- d) privolanie zdravotnej pomoci,^{11a)}
- e) privolanie polície,^{11b)}
- f) použitie nutnej obrany,^{11c)}
- g) umiestnenie dieťaťa do ochrannej miestnosti.

(8) V záujme dieťaťa, jeho ochrany alebo ochrany iných osôb a na odporúčanie odborného zamestnanca zariadenia, v ktorom sa vykonáva náhradná výchova, môže zariadenie umiestniť dieťa staršie ako 15 rokov na určitý čas do ochrannej miestnosti, najdlhšie však na 72 hodín bez prerušenia najmenej s jednou hodinou pobytu denne na čerstvom vzduchu mimo ochrannej miestnosti. Dieťaťu sa poskytuje psychologická, psychoterapeutická, liečebno-výchovná a zdravotná starostlivosť a materiál na vzdelávanie, na relaxačnú alebo na inú vhodnú činnosť. V ochrannej miestnosti možno umiestniť len jedno dieťa.

(9) Základné vybavenie ochrannej miestnosti, ktorá má pri najmenšej výške 240 cm a pri najväčšej výške 300 cm podlahovú plochu najmenej osem štvorcových metrov, tvorí

- a) nábytok pevne pripevnený k podlahe, ktorý tvorí posteľ, stôl a sedadlo,
- b) zabudované WC s nádržou na vodu umiestnenou mimo miestnosti,
- c) jednoduchý zdroj pitnej vody,

- d) jedna stena upravená ako zelená tabuľa,
- e) osvetlenie miestnosti s vonkajším ovládaním mimo dosahu dieťaťa,
- f) umývateľná, teplá, pevne položená podlahová krytina,
- g) vykurovanie, ktoré zabezpečí teplotu v miestnosti najmenej 21 °C,
- h) okno s vetraním chránené proti rozbitiu,
- i) zvukové zariadenie na privolanie pedagóga.

(10) O dôvodoch a použití opatrení vo výchove a ochranných opatrení, o dôvodoch pobytu dieťaťa a o priebehu pobytu v ochrannej miestnosti zariadenie urobí písomný záznam v troch vyhotoveniach. Jedno vyhotovenie sa ukladá do osobného spisu dieťaťa, druhé vyhotovenie sa ukladá do osobného registra zariadenia a tretie vyhotovenie do 24 hodín od uloženia opatrenia vo výchove a ochranného opatrenia zašle zariadenie na vedomie príslušnej prokuratúre a súdu.

(11) O dôvodoch a priebehu pobytu dieťaťa v relaxačnej miestnosti sa vedie písomný záznam.

(12) V písomných záznamoch podľa odsekov 10 a 11 sa uvedie dátum a čas pobytu, čas vychádzok na čerstvom vzduchu, čas súčinnosti s pedagógom alebo psychológom, rozsah poskytnutej psychologickej, psychoterapeutickej, liečebno-výchovnej a zdravotnej starostlivosti a poskytnutý materiál na relaxáciu, vzdelávanie alebo inú vhodnú činnosť.

§ 14b

Úhrada nákladov za pobyt dieťaťa v zariadení náhradnej výchovy

(1) Mesačnú úhradu nákladov za pobyt dieťaťa v zariadení náhradnej výchovy tvorí úhrada za 30-násobok súčtu dennej sadzby za stravovanie dieťaťa určenej osobitným predpisom^{11d)} a príslušné mesačné vreckové dieťaťa.

(2) Mesačnú úhradu nákladov za pobyt dieťaťa v zariadení náhradnej výchovy je povinný platiť rodič alebo občan, ktorý má voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť, alebo dieťa umiestnené v zariadení náhradnej výchovy, ak má vlastný príjem a nie je určená voči nemu vyživovacia povinnosť (ďalej len „povinný“). Mesačnú úhradu nákladov platí povinný na účet zariadenia do 15. dňa nasledujúceho mesiaca.

(3) Ak nie je určená vyživovacia povinnosť právoplatným rozhodnutím súdu, rodič alebo občan podľa odseku 1 nie je povinný platiť úhradu za pobyt dieťaťa v zariadení náhradnej výchovy, ak jeho príjem a príjem osôb, ktorých príjmy sa spoločne posudzujú, sú nižšie alebo sa rovnajú sume životného minima ustanoveného osobitným predpisom^{11e)} pre osoby, ktorých príjmy sa posudzujú spoločne.

(4) Ak sa náklady za pobyt v zariadení náhradnej výchovy uhrádzajú z príjmu dieťaťa podľa odseku 2, výška mesačných úhrad sa určí tak, aby dieťaťu zostalo najmenej 20 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, a ak ide o plnoleté dieťa, najmenej 20 % sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanovenej osobitným predpisom^{11f)}. Na účely tohto zákona sa nepovažuje za príjem dieťaťa sirotsky dôchodok.

(5) Úhradu mesačných nákladov za pobyt dieťaťa v zariadení, v ktorom sa vykonáva náhradná výchova, určí zariadenie vo výške výživného určeného právoplatným rozhodnutím súdu, ktorý nariadil ústavnú výchovu alebo uložil ochrannú výchovu.

(6) Úhradu mesačných nákladov za pobyt dieťaťa v zariadení, v ktorom sa vykonáva náhradná výchova a do ktorého bolo dieťa umiestnené na základe rozhodnutia príslušného okresného úradu alebo na požiadanie zákonného zástupcu, určí zariadenie tak, aby bola splnená podmienka uvedená v odseku 3.

(7) Ak zariadenie, v ktorom sa vykonáva náhradná výchova dieťaťa, zabezpečilo návrat dieťaťa z nepovoleného prerušenia pobytu mimo zariadenia, ak toto dieťa dovŕšilo 15. rok svojho veku a ak má vlastný príjem, náklady spojené s prepravou uhradza dieťa zo svojho príjmu vo výške ustanovenej osobitným predpisom.¹¹⁸⁾

§ 16

Reedukačný detský domov

Poslaním reedukačného detského domova je výchova sociálne a mravne narušených detí, u ktorých boli zistené také závažné nedostatky v sociálnej prispôsobivosti, v osobnostných vlastnostiach a charakterovom vývine, že ich výchova sa nedá zvládnuť v iných zariadeniach.

§ 17

Reedukačný domov pre mládež

Reedukačný domov pre mládež popri plnení úloh podľa § 14 a 16 svoju výchovnú starostlivosť dopĺňa prípravou na povolanie.

§ 18

Profesionálna náhradná výchova v rodine

(1) Poslaním profesionálnej náhradnej výchovy v rodine je poskytnúť prechodnú alebo dlhodobú starostlivosť dieťaťu zo zariadenia náhradnej výchovy, prípadne iného špeciálneho výchovného zariadenia alebo špeciálnej internátnej školy.

(2) V rodine, ktorá profesionálne vykonáva náhradnú výchovu, môžu byť najviac tri deti. Výnimku tvorí iba väčšia súrodenecká skupina.

(3) Osoba profesionálne vykonávajúca náhradnú výchovu v rodine je pracovníkom zariadenia náhradnej výchovy, prípadne iného špeciálneho výchovného zariadenia alebo špeciálnej internátnej školy.

§ 19

Samostatná výchovná skupina

(1) Poslaním samostatnej výchovnej skupiny je výchova detí v prirodzených sociálnych podmienkach a tiež utvorenie podmienok na postupné osamostatňovanie sa dospievajúcich detí a ich integráciu do spoločnosti.

(2) Samostatná výchovná skupina je umiestnená mimo priestorov zariadenia, ktoré ju zriadilo.

ŠTVRTÁ ČASŤ

PORADENSKÉ ZARIADENIA

§ 20

(1) Poradenské zariadenia poskytujú odborné služby v oblasti výchovného poradenstva, špeciálnopedagogického poradenstva a starostlivosti o deti.

(2) Poradenské zariadenia sú pedagogicko-psychologická poradňa a zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva.

(3) Na poskytovaní odborných služieb v oblasti výchovného poradenstva a špeciálnopedagogického poradenstva sa zúčastňujú aj výchovný poradca, školský pedagóg a školský špeciálny pedagóg.

(4) Pracovník poradenského zariadenia, ktorý pri plnení svojich pracovných povinností prichádza do styku s osobnými údajmi, zdravotnými informáciami a výsledkami psychologických vyšetrení, je povinný zachovávať mlčanlivosť a chrániť ich pred zneužitím.

Prvý diel

§ 21

Pedagogicko-psychologická poradňa

Pedagogicko-psychologická poradňa plní úlohy odbornej pedagogickej a psychologickej diagnostiky, odbornej pedagogickej a psychologickej starostlivosti o deti a úlohy poradenstva v otázkach ich výchovy, vzdelávania, osobnostného a profesijného vývinu.

Druhý diel

Zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva

§ 22

(1) Zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva zabezpečujú odbornú starostlivosť o zdravotne postihnuté deti a poskytujú im odbornú pomoc v procese integrácie do spoločnosti v spolupráci s rodinou, školou, odbornými lekármi a sociálnymi pracovníkmi.

(2) Zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva vykonávajú odborný dohľad nad školami, ktoré navštevujú zdravotne postihnuté deti, poskytujú im odborné služby a zapožičiavajú kompenzačné pomôcky.

(3) Zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva sú špeciálnopedagogická poradňa a detské integračné centrum.

§ 23

Špeciálnopedagogická poradňa

(1) Špeciálnopedagogická poradňa poskytuje diagnostické, psychologické, psychoterapeutické, špeciálnopedagogické a rehabilitačné služby a starostlivosť zdravotne postihnutým deťom, ako aj poradenské a metodické služby zákonným zástupcom a pedagogickým pracovníkom formou ambulantnej starostlivosti, krátkodobých pobytov a návštev v prostredí, v ktorom dieťa žije.

(2) Špeciálnopedagogická poradňa sa zriaďuje pri špeciálnej škole, špeciálnej materskej škole alebo pri základnej škole so špeciálnymi triedami.

§ 24

Detské integračné centrum

(1) Detské integračné centrum pri plnení úloh uvedených v § 23 zabezpečuje starostlivosť o zdravotne postihnuté deti najmä v rannom a predškolskom veku, poskytuje všestrannú podporu rodinám s postihnutými deťmi tak, aby nedochádzalo k narušeniu ich psychosociálneho vývinu.

(2) Detské integračné centrum v spolupráci so zdravotníckymi zariadeniami a orgánmi sociálneho zabezpečenia poskytuje diagnostickú, rehabilitačnú, psychologickú, psychoterapeutickú a špeciálnopedagogickú starostlivosť zdravotne postihnutým deťom, ako aj

poradenskú službu ich rodinám formou dennej starostlivosti v predškolskom zariadení, formou krátkodobých pobytov, ambulantnej starostlivosti a návštev v prostredí, v ktorom dieťa žije.

(3) Pri detskom integračnom centre sa zriaďuje materská škola.

Tretí diel

§ 25

Výchovný poradca, školský psychológ a školský špeciálny pedagóg

(1) Výchovný poradca plní úlohy školského poradenstva v otázkach výchovy, vzdelávania a profesijnej orientácie detí a v oblasti prevencie problémového a delikventného vývinu detí. Sprostredkúva prepojenie školy s odbornými zariadeniami, ktoré sa zaoberajú starostlivosťou o deti. Poskytuje metodickú a informačnú pomoc pedagogickým pracovníkom školy a zákonným zástupcom dieťaťa.

(2) Školský psychológ a školský špeciálny pedagóg sa priamo zúčastňujú na práci školy alebo špeciálneho výchovného zariadenia a poskytujú odbornú psychologickú alebo špeciálnopedagogickú pomoc deťom, zákonným zástupcom a pedagogickým pracovníkom pri riešení výchovných a vzdelávacích problémov.

PIATA ČASŤ

ZÁUJMOVO-VZDELÁVACIE ZARIADENIA

§ 26

(1) Záujmovo-vzdelávacie zariadenia poskytujú služby v oblasti záujmového štúdia. Utvárajú podmienky na rozvíjanie záujmov a nadania a na zdokonaľovanie špecifických schopností detí i dospelých až na profesionálnu úroveň.

(2) Záujmovo-vzdelávacie zariadenia sú jazyková škola, štátna jazyková škola a štátny stenografický ústav.

§ 27

Jazyková škola

(1) Jazyková škola poskytuje jazykové vzdelávanie v cudzích jazykoch.

(2) Štúdium na jazykovej škole sa môže skončiť vykonaním štátnej jazykovej skúšky na tej jazykovej škole, ktorá má na to oprávnenie vydané ministerstvom školstva za podmienok ustanovených všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 28

Štátna jazyková škola

(1) Štátna jazyková škola poskytuje jazykové vzdelávanie v cudzích jazykoch. Organizuje aj vyučovanie cudzích jazykov s odborným zameraním a pripravuje z jazykovej stránky na prekladateľskú a tlmočnickú činnosť.

(2) Štúdium na štátnej jazykovej škole sa môže skončiť štátnou jazykovou skúškou; túto skúšku môže vykonať aj ten, kto na štátnej jazykovej škole neštudoval.

§ 29**Štátny stenografický ústav**

(1) Štátny stenografický ústav školí v slovenskej a cudzojazyčnej stenografii, v písaní na stroji, hospodárskej korešpondencii, v stenotypistike a sekretárskych prácach. Súčasťou činnosti štátneho stenografického ústavu je aj plnenie úloh rezortného výskumu, odborného-metodického usmerňovania príslušných škôl a príprava učiteľov a kandidátov učiteľstva na vyučovanie týchto predmetov.

(2) Štúdium v štátnom stenografickom ústave sa môže skončiť štátnou záverečnou skúškou; túto skúšku môže vykonať aj ten, kto na štátnom stenografickom ústave neštudoval.

ŠIESTA ČASŤ**ŠKOLSKÉ ÚČELOVÉ ZARIADENIA****§ 30**

(1) Školské účelové zariadenia zabezpečujú služby pre školy a školské zariadenia v oblasti stravovania, praktického vyučovania žiakov stredných škôl a technicko-hospodárskych služieb školy.

(2) Školské účelové zariadenia sú zariadenia školského stravovania, zariadenia praktického vyučovania a zariadenia služieb školy.

Prvý diel**Zariadenia školského stravovania****§ 31**

(1) Zariadenia školského stravovania sa zriaďujú ako účelové zariadenia na výrobu, konzumáciu a odbyt jedál a nápojov.

(2) Zariadenia školského stravovania sú školská kuchyňa a školská jedáleň, kuchyňa a jedáleň v internátnom zariadení, centrálna výrobná jedál pre školské stravovanie, výdajná školská kuchyňa a stredisko školského stravovania.

(3) Školská kuchyňa a školská jedáleň je zariadenie s jednosmennou prevádzkou. Internátna kuchyňa a jedáleň je zariadenie s celodennou prevádzkou.

§ 32**Školská kuchyňa a školská jedáleň**

(1) Školská kuchyňa sa zriaďuje na výrobu jedál a nápojov pre školy a školské zariadenia podľa odporúčaných výživových dávok potravín, materiálo-spotrebných noriem a receptúr pre školské stravovanie podľa vekových skupín stravníkov.

(2) Školská jedáleň sa zriaďuje na konzumáciu jedál a nápojov pre deti, žiakov a študentov v čase ich pobytu v škole a školskom zariadení a pre pracovníkov škôl a školských zariadení. Spolupôsobí pri utváraní zdravých výživových, hygienických a spoločenských návykov.

(3) Na kuchyňu a jedáleň v internátnom zariadení sa obdobne vzťahujú ustanovenia odsekov 1 a 2.

§ 33**Centrálna výrobná jedál pre školské stravovanie**

Centrálna výrobná jedál pre školské stravovanie sa zriaďuje na výrobu jedál a polotovarov pre viac školských jedální podľa odporúčaných výživových dávok potravín, materiálno-spotrebných noriem a receptúr diferencovane pre jednotlivé vekové skupiny stravníkov. Podľa harmonogramu práce zabezpečuje hygienicky nezávadný rozvoz do výdajných školských kuchýň.

§ 34**Výdajná školská kuchyňa**

Výdajná školská kuchyňa sa zriaďuje pri školskej jedálni. Zabezpečuje hygienicky nezávadné a po stránke hmotnosti zodpovedajúce rozdeľovanie jedál a nápojov, dokončuje príslušnú technologickú úpravu dodávaných polotovarov z centrálnej výrobné jedál pre školské stravovanie.

§ 35**Stredisko školského stravovania**

Stredisko školského stravovania sa zriaďuje ako samostatné účelové zariadenie na metodické a odborné riadenie zariadení školského stravovania. Plní pedagogické poslanie pri praktickom výcviku žiakov stredných odborných učilišť, umožňuje zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov školského stravovania, spolupracuje s výskumnými ústavmi potravinárskeho priemyslu pri vývoji jedál, nápojov a polotovarov, vyvíja nové receptúry, zisťuje postoje stravníkov k novým jedlám a nápojom. Kontroluje hospodársku činnosť pracovníkov zariadení školského stravovania.

Druhý diel**Zariadenia praktického vyučovania****§ 36**

(1) Zariadenia praktického vyučovania zabezpečujú praktický výcvik, prax, záujmovú odbornú činnosť žiakov, rozvíjajú odbornú a pedagogickú prácu učiteľov a zabezpečujú plnenie výrobných a hospodárskych úloh a služieb.

(2) Zariadenia praktického vyučovania sú školské hospodárstvo a stredisko odbornej praxe.

§ 37**Školské hospodárstvo**

(1) Školské hospodárstvo sa zriaďuje pri stredných poľnohospodárskych školách, pri stredných lesníckych školách, pri stredných záhradníckych školách, pri stredných vinohradnícko-ovocinárskych školách, pri stredných rybárskych školách a pri stredných odborných učilištiach obdobného zamerania.

(2) Školské hospodárstvo je školský majetok, školské lesy, školské záhradníctvo a školské rybárstvo.

§ 38**Stredisko odbornej praxe**

Stredisko odbornej praxe sa zriaďuje pri stredných odborných školách a pri stredných odborných učilištiach.

Tretí diel
Zariadenie služieb škole

§ 39

(1) Zariadenia služieb škole poskytujú odbornú, technickú, metodickú a materiálnu pomoc školám a školským zariadeniam pri zabezpečovaní ich prevádzky.

(2) Zariadenia služieb škole sú stredisko služieb škole a školské výpočtové stredisko.

§ 40

Stredisko služieb škole

Stredisko služieb škole poskytuje investorské a dodávateľské služby školám a školským zariadeniam, ktoré o to požiadajú. Zabezpečuje vybavenie škôl a školských zariadení materiálmi a didaktickými prostriedkami vrátane učebníc a školských tlačív.

§ 41

Školské výpočtové stredisko

(1) Školské výpočtové stredisko je článkom školského informačného systému, podieľa sa na jeho tvorbe a zavádzaní. Sústreďuje, spracúva a distribuuje informácie v školstve. Zúčastňuje sa na vývoji a tvorbe pedagogických a iných programov využívaných školou.

(2) Školské výpočtové stredisko vzdeláva pedagogických pracovníkov škôl a ďalších školských pracovníkov v informačnej a výpočtovej technike.

SIEDMA ČASŤ

SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 42

(1) Ministerstvo školstva ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o zriaďovaní, činnosti a prevádzke výchovno-vzdelávacích zariadení, poradenských zariadení, záujmovo-vzdelávacích zariadení a školských účelových zariadení, ako aj podrobnosti o organizácii štúdiá v záujmovo-vzdelávacích zariadeniach.

(2) Ministerstvo školstva ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky zriaďovania cirkevných školských zariadení, obecných školských zariadení a súkromných školských zariadení.

(3) Ministerstvo školstva ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom rozsah výchovnej starostlivosti a služieb vo vybraných školských zariadeniach, ktoré sa budú poskytovať odplatne, ako aj rozsah príspevkovej povinnosti osôb uvedených v § 3 tohto zákona a podrobnosti o výške úhrad nákladov za pobyt dieťaťa v zariadeniach náhradnej výchovy a o ich výbere.

(4) Ministerstvo školstva po dohode s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky a Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o zriaďovaní, činnosti a prevádzke špeciálnych výchovných zariadení, ako aj podrobnosti o ukladaní opatrení vo výchove a ochranných opatrení v špeciálnych výchovných zariadeniach, o spôsobe ich vykonávania a o ich kontrole.

(5) Ministerstvo školstva po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej republiky ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky poskytovania dotácií cirkevným školským zariadeniam, obecným školským zariadeniam a súkromným školským zariadeniach (§ 2 ods. 2).

(6) Ministerstvo školstva po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o činnosti a prevádzke materských škôl.

(7) Ministerstvo školstva ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom školské zariadenia, v ktorých majú pedagogickí pracovníci postavenie učiteľa.

(8) Ministerstvo školstva ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky na získanie oprávnenia na vykonávanie štátnej jazykovej skúšky na jazykovej škole.

§ 42a

Podrobnosti o poskytovaní mesačného vreckového, vecných darov a jednorazových peňažných príspevkov na výbavu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo školstva.

Zrušovacie ustanovenia

§ 43

Zrušujú sa:

1. Zákon Slovenskej národnej rady č. 78/1978 Zb. o školských zariadeniach.
2. Zákon Slovenskej národnej rady č. 32/1984 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady o štátnej správe v školstve a zákon Slovenskej národnej rady o školských zariadeniach.

§ 43a

Zrušuje sa § 17 ods. 2 vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky č. 119/1980 Zb. o výkone ústavnej výchovy a ochrannej výchovy v školských výchovných zariadeniach v znení neskorších predpisov.

§ 44

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Michal Kováč v. r.

Ivan Gašparovič v. r.

Vladimír Mečiar v. r.

- 1) § 5 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 542/1990 Zb. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.
- 2) Zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností.
- 3) § 22 a 24 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.
- 4) § 5 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 567/1992 Zb. o rozpočtových pravidlách Slovenskej republiky.
- 5) § 11 ods. 4 písm. i) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch).
- 6) § 28 ods. 1 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 567/1992 Zb.
- 7) § 29 ods. 2 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 567/1992 Zb. Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon).
- 8) Zákon č. 526/1990 Zb. o cenách.
- 9) § 19 zákona Slovenskej národnej rady č. 542/1990 Zb.
- 10) Zákon č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu v znení neskorších predpisov.
- 10a) § 26 ods. 8 až 10 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov. § 45 a 46 Zákona o rodine.
- 11) § 45 ods. 3 a § 46 zákona č. 94/1963 Zb. o rodine v znení zákona č. 132/1982 Zb. a zákona č. 234/1992 Zb.
- 11a) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.
- 11b) § 72 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.
- 11c) § 13 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.
- 11d) § 7 vyhlášky Ministerstva školstva a vedy Slovenskej republiky č. 121/1994 Z. z. o zriaďovaní, činnosti a prevádzke zariadení školského stravovania v znení neskorších predpisov.
- 11e) § 2 zákona č. 125/1998 Z. z. o životnom minime a o ustanovení súm na účely štátnych sociálnych dávok v znení neskorších predpisov.
- 11f) § 2 písm. a) zákona č. 125/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 11g) Zákon č. 119/1992 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov.

